

Har dansk alpinisme en fremtid?

Af Kristoffer Szilas

Man har bedt mig skrive lidt om mit syn på dansk alpinklatring og holdningerne der her kommer til udtryk er derfor udelukkende min egne.

For mig står den første danske Himalaya ekspedition til Ama Dablam i 1988 som den største præstation i dansk klatrings historie. Desværre mener jeg at det er gået stejlt ned ad bakke siden. Ambitionerne rakte kun til de kendte 8000 meter bjerge ad ligegyldige normalruter og især Everest har trukket uforholdsvis megen opmærksomhed blandt danske bjergbestigere. Med al respekt for dem der har brugt deres tid i de højeste luftlag, så er og bliver disse ruter bare vandreture på sneskråninger og alt for ofte er det kun lykkes med hjælp fra sherpaer, fixreb og iltflasker.

Fint nok at nogen kun er interesseret i højdeklating, men at bruge den samme stil som de gjorde på førstebestigningen medfører næppe nogen udvikling. Den rute man vælger samt stilen den bliver klatret i burde være vigtigere end hvor kendt toppen er, men blandt størstedelen af danske bjergbestigere er den sidste faktor tilsyneladende altoverskyggende.

Motiver for at klatre:

I princippet er alpinklatring bare en del af det spektrum der starter med bjergvandring og ender hvor ens fantasi stopper. Erfaring og tekniske evner er hvad der afgør hvilket niveau "vandreturen" foregår på.

Det der driver min klatring er ikke toppenes højde eller den tekniske sværhedsgrad, men det erfaringsmæssige og mentale niveau der kræves for at gennemføre store alpine ruter i en god stil i de fjerneste afkroge af verden.

For hver tur er jeg blevet et rigere menneske og i stand til at tage vanskeligere beslutninger i mere pressede situationer. Den vigtigste egenskab i svær alpinklatring (dvs. det niveau hvor man er presset) er evnen til at kunne

håndtere stressende situationer, fordi når kroppen giver op tager viljen og erfaringen over. Når alt er kaos omkring én skal man være i stand til at vurdere situationen objektivt og erkende frygten, men ikke lade den påvirke ens præstationsevne. I stedet skal man tage en beslutning om hvorvidt man skal fortsætte eller komme ud af situationen.

Dette kan alle opnå ved at vælge ruter der presser deres erfaringsniveau en tand og dermed giver dem ny viden til endnu større ture. Hvad der i nogles øjne ligner et livsfarligt vovestykke er for andre blot endnu et lille skridt i deres personlige udvikling, alt er relativt.

Klatring handler for mig slet ikke om at nå toppen, men om at få oplevelser og samle erfaringer i de mest imponerende omgivelser jorden har at byde på. Man kan ofte have langt større oplevelser og lære mere af at fejle end af at have succes. At misse en top er bestemt ikke nogen fiasko, hvis man har klatret i god stil og lært noget af turen. Alpinisme er for mig ikke en idræt og handler ikke om rekorder eller at være bedre end andre. Det handler om at udvikle sig selv som person og at opleve ting som man må gøre sig fortjent til gennem en langvarig læreproces. Det er en livsfilosofi! Oplevelsen afgøres ikke af hvor høj og kendt en top er, tværtimod kan man få mere ud af at klatre en eller anden obskur sidetop der passer ens niveau.

Om brugen af fixreb:

Ama Dablam betragtes som et af verdens smukkeste bjerge og alle ruterne til toppen er teknisk vanskelige. I alpin stil er det en formidabel udfordring og det er nok den bestigning jeg personligt er mest stolt over at have gennemført. Realiteten er dog at enhver kan komme på toppen Ama Dablam, hvis de er fløjttende ligeglade med stil, da der er fixreb stort set hele vejen til toppen. Personligt ser jeg det som en fuldstændig ligegyldig form for tidsspilde at undertvinge bjerge med brug af fixreb og det har i hvert fald intet med klatring at gøre. Teknisk set har man jo ikke selv klatret bjerget når man vælger at bruge

fixreb sat op af andre, som det oftest er tilfældet. Det svarer lidt til at en ultraløber vælger at bruge en cykel på de distancer, hvor han er lidt presset. Det kræver ingen form for erfaring og er dermed intet andet end en Tivoli-tur. At bruge fixreb kan ligeledes sammenlignes med at chippe en alt for svær klipperute ned til ens eget niveau. I stedet for at give sig i kast med en rute hvor man må ty til fixreb, hvorfor vælger man dog ikke et mere realistisk projekt, som man er i stand til at klatre i alpin stil? Alt kan og er blevet klatret med fixreb, så det er åbenlyst at fremtiden indenfor alpinisme netop ligger i klatring i alpin stil, hvor man udelukkende afhænger af ens eget mod og erfaring.

En ting er når nybegyndere køber sig til en ekspedition, hvor arrangøren har besluttet at der skal fixreb til for at garantere for klienternes sikkerhed, men en helt anden ting er når relativt erfarne klatrere selv vælger at gøre brug af en aldeles forældet og uværdig måde at bestige et bjerg på. Det ser desværre ud til at dansk klatring er havnet i en situation, hvor normen er at man bestiger bjerge på akkurat samme måde som de gjorde for 50 år siden og hvor det at nå toppen faktisk er vigtigere end stilen det gøres i. Det er synd og skam at disse bjergbestigere ikke vælger at investere i at blive bedre og mere erfarne klatrere i stedet for at fare ud og betvinge diverse høje bjerge ad ligegyldige sneskråninger i den værst tænkelige stil.

Alle skal have lov til at dyrke deres form af klatring, men vi burde være kommet ud over det niveau hvor vi råber hurra og flager med dannebrog for nogen som i bund og grund bare har brugt et par måneder på at gå op ad et fixreb på den letteste sneskråning de kunne finde på et givent bjerg (og derefter skriver en bog om "bedriften").

Ofte udvikler forsøget på at få sponsorer til at smide penge efter ekspeditioner sig til en decideret løgnehistorie uden selverkendelse for manglende talent og erfaring, hvilket der er set alt for mange eksempler på de seneste år. Begrebet "første danske bestigning", som ofte bruges i denne sammenhæng, er desuden

fuldstændigt meningsløst. Danske klatrere har lavet så få og ligegyldige bestigninger at enhver der rejser udenfor de syv toppe og andre populære turistmål kan være ret sikker på at være den første dansker på en given bestigning.

Problemet er grundlæggende at pressen kun kender til bjergbestigning i dette uinteressante format, fordi det er denne type klatring der når frem til dem. Det er derfor også sådan den brede befolkning ser klatring og det er samme syn nybegyndere har som udgangspunkt. Bjergklubben har helt klart et ansvar for at formidle sporten på en bedre måde end det gøres i dag.

Eventyr med stil:

Bjergbestigning skal bestemt være for alle og på et hvilket som helst niveau, men stilen behøver ikke at være dårlig af den grund. Et rigtig godt eksempel på danskere som klatrer i Himalaya i den bedst mulige stil uden at være "hard core" fuldtidsklatrere er Claus Østergaard, Thejs Ortmann og Luise Ortmann Hansen. Dette lille hold har præsteret gang på gang at klatre store ruter i Himalaya i alpin stil og uden hjælp fra højdesherpaer eller fixreb.

Der er garanteret ikke mange der husker deres ture, men det gør jeg i modsætning til hvem der nu har været på vandretur i 8000 meters højde. Deres nye rute på Kongde Lho (6178m), forsøg på Tutse (6758m), førstebestigning af Peak 5 (5822m) og Claus' solo bestigning af Mount Merra (6335m) taler for sig selv. Det er bjergbestigere som disse der fortjener respekt for deres mod og tro på egne evner i et ukendt område på egen hånd.

Andre der kan nævnes for deres eventyrlyst er Carsten Cooper-Jensen og Morten Johansen for deres forsøg på at klatre Buni Zom (6551m) i Pakistan. At de ikke fik mulighed for det pga. politiske problemer er synd og skam, fordi det var et meget spændende projekt.

Fælles for disse ekspeditioner er eventyrlyst funderet i solid erfaring og et realistisk valg at ruter i forhold til deres klatreniveau og frem

for alt et ønske om klatring i kompromisløs alpin stil uden brug af fixreb eller andre hjælpemidler.

Fremtiden:

Der er ingen tvivl om den omvæltning der er forgået internationalt de seneste år i ekspeditions miljøet, hvor fokus er gået fra de stejleste og mest direkte ruter i Himalaya i typisk (russisk) big wall stil til at være de størst mulige ruter i ren alpin stil (se Alpinist readers' blog 16. oktober 2007 "The Russian way is an agent of death to modern alpinism"). Den nye tendens er bedst repræsenteret af: "Giri giri drengene" fra Japan (se Alpinist #26 s. 58-65 "The Giri-Giri Boys"), Steve House, Mark Twight, Vince Anderson, Rolando Garibotti, Marko Prezelj, Ueli Steck mfl. Alpin stil har dog været anvendt på de største ruter i Himalaya i de sidste 30 år af Doug Scott, Jean Troillet, Reinhold Messner, Christophe Profit, Jeff Lowe, Mick Fowler mfl., så nogen nyhed burde det ikke være. Dog er der nu med lettere udstyr samt leashless revolutionen og den kraftigt øget tekniske standard indenfor især mixklatring opstået nye perspektiver i brugen af den alpine stil på de sværeste og største ruter.

Den videre udvikling i dansk alpinisme afhænger af derfor af hvilket ideal den nye generation af alpinklatrere følger, hvis de da overhovedet findes i den danske epoxykultur. Alt for mange klatrere starter indendørs og får for sent kontakt med rigtig klippe og ser derfor på dette som noget eksotisk der indebærer en stor risiko i forhold til den trygge bouldergrotte de er vant til. Alpinisme er for de fleste unge klatrere en utilgængelig sport, som er svær at overhovedet komme i gang med, men hvis fx Dansk Bjergklub sørgede for arrangementer der netop tog hensyn til denne målgruppe kunne man måske forme fremtidens alpinister til at følge en renere stil i bjergene, frem for det forældede "tovtrækkeri" som stort set alle danske ekspeditioner hidtil har benyttet sig af.

Eventyret i at rejse til fjerne himmelstrøg og klatre ukendte bjerge kræver ikke meget mere erfaring end hvad der kan opnås ved en sommer i Alperne. Det er ligeledes en forkert opfattelse at det skulle være uoverkommeligt dyrt at tage på ekspeditioner, man skal blot holde sig fra turistbjergene. Det handler bare om at tage en beslutning og komme af sted! Hvis denne artikel kan overbevise bare én person om ikke at benytte sig af fixreb i bjergene og i stedet følge sit personlige eventyr er målet nået.

Om forfatteren:

Kristoffer Szilas er 27 år gammel, bor på Nørrebro med kæresten Gitte og er i gang med en PhD i geologi. Han startede med klippeklatring i en alder af 16 og dyrkede efterfølgende alpinklatring som sin hovedinteresse. På hans klatre-CV står bl.a.: Eigers Nordvæg, Compressoruten på Cerro Torre, Cassingraten på Denali samt SV-graten på Ama Dablam (alle i alpin stil).

Jim Broomhead passerer over et dusin gamle fixreb på Ama Dablam.